

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

GÖZ, KULAK VE BURUNA YABANCI CİSİM KAÇMASINDA İLK YARDIM

Amaç ve Öğrenim Hedefleri

Amaç;

Katılımcılar göze, kulağa ve buruna yabancı cisim kaçması ile yabancı bir cisim yutulduğunda ilk yardımla ilgili bilgi, beceri ve tutum kazanacaklardır.

Öğrenim Hedefleri;

- Göze, kulağa ve buruna yabancı cisim kaçmasında ilk yardım uygulayabilmeli.
- Yutulan yabancı cisimde ilk yardımın uygulayabilmeli.

Göze Yabancı Cisim Kaçması

Toz, kömür, böcek ve böcek parçacıkları, torna tezgahlarından sıçrayan metal parçacıklar ve kopan kirpikler göze kaçan yabancı cisimlerdenidir.

- Demir parçacıkları ve ahşap parçaları korneaya (gözün renkli kısmına) saplanarak ciddi sorunlara neden olabilir.
- Göze kaçan yabancı cisimlerin görme kaybına yol açma ihtimali olabileceğinden erken dönemde ilk yardım uygulanmalıdır.

Göze Yabancı Cisim Kaçması

Belirti Ve Bulgular

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Ağrı veya rahatsızlık hissi
- Kızarıklık
- Sulanma
- Bulanık görme
- Göz kapaklarında ve gözde kaşınma hissi

Göze Yabancı Cisim Kaçması

İlk Yardım

- Göze dokunulmadan önce eller iyice yıkanmalı veya temizlenmelidir.
- Hasta/yaralı oturtulur.
- Hasta/yaralı gözlerini ovması gerektiği konusunda bilgilendirilir.
- Gözün içini kontrol etmek için üst ve alt göz kapakları nazikçe açılır.

Göze Yabancı Cisim Kaçması

İlk Yardım

- Gözün her bölümü dikkatlice incelenir.
- Göz oda sıcaklığında temiz su ile burun tarafından başlayarak dışa doğru yıkanır.
- Omuzların ıslanmaması için havlu kullanılabilir.
- Diğer göze yıkama suyunun kaçmamasına özen gösterilmelidir.

Göze Yabancı Cisim Kaçması

İlk Yardım

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Yabancı cisim görünmüyorsa ve semptomlar hala devam ediyorsa yabancı cisim üst göz kapağının altında olabilir. Hasta/yaralıdan gözünün üst kirpiklerini tutması ve üst göz kapağını alt kapağın üzerine çekmesi istenir. Bu sayede alt kirpikler parçacığı temizleyebilir.

Göze Yabancı Cisim Kaçması

İlk Yardım

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Diğer bir yöntemde bir fincan ya da leğen gibi bir nesnenin içine temiz su koyarak gözünü içinde kapatıp açması istenebilir.

- Toz zerresi gibi yabancı cisimler görülebiliyorsa, temiz ve yumuşak peçete ile gözün renkli kısmına değmeden zıt istikametteki hareketlerle almaya çalışılabilir.

Göze Yabancı Cisim Kaçması

İlk Yardım

- Göze, göz küresine veya göz bebeğine bir şey yapışmış veya gömülü ise çıkarmaya **çalışılmaz**.
- Kişi en yakın sağlık kuruluşuna yönlendirilir.
- Kişiye yönelik müdahale bittikten sonra ilk yardımcı ellerini sabun ve su ile yıkamalıdır.

Göze Yabancı Cisim Kaçması

Dikkat edilmesi gerekenler

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Göz asla ovalanmamalı ve kaşınmamalıdır.
- Göze batmış bir yabancı cisme dokunulmamalı ve çıkarılmaya çalışılmamalıdır.

Kulağa Yabancı Cisim Kaçması

Kulağa yabancı cisim kaçması genellikle çocuklarda sık görülmekle birlikte ileri yaşlarda da görülebilir.

- Özellikle çocuklar bunu boncuk, oyuncak ve bakliyat gibi farklı nesneleri kulaklarına itmek sureti yaparlar.
- Bunların dışından kulak temizleme çubuğunun pamuğu ve böceklerde kulağa kaçabilir.
- Yabancı cisimler genellikle kulakta sıkışır.

Kulağa Yabancı Cisim Kaçması

Belirti Ve Bulgular

- Kulakta ağrı ve kaşıntı
- İşitme azlığı veya kaybı
- Kulaktan kan gelmesi
- Sürekli rahatsız edici şekilde ses işitme
- Baş dönmesi
- Bulantı ve kusma hissi

Kulağa Yabancı Cisim Kaçması

İlk Yardım

- Kişinin sakinleşmesi sağlanır.
- Yabancı cisim tamamen dışarda görünüyorsa ve alınabileceğinden emin olunursa içeri doğru ilerletmeden almaya çalışılır.
- Kulakta bulunan düğme şeklindeki pil görünüyorsa çıkarılır. Çıkarılamıyorsa direkt sağlık kuruluşuna yönlendirilir.
- Kulakta böcek varsa etkilenen kulak üstte olacak şekilde kulağa ılık su dökülür. Bu durumda böcek dışarı çıkabilir. Bu uygulama kulak zarında delik olmadığı biliniyorsa yapılabilir.
- Kulaktaki yabancı cisim çıkartılamıyorsa ya da böcek çıkmıyorsa hasta bir sağlık kuruluşuna yönlendirilir.

Kulağa Yabancı Cisim Kaçması

Dikkat edilmesi gerekenler

- Dış kulak yolunda olan yabancı cismin nasıl çıkarılacağı bilinmiyorsa ve çıkarılabileceğinden emin olunamıyorsa çıkarmaya çalışılmaz. Daha derine ilerleterek kulak zarına zarar verilebilir.
- Kulakta bulunan düğme şeklindeki pil üzerine su dökülmemelidir.

Buruna Yabancı Cisim Kaçması

Küçük çocukların cisimleri burunlarına itmeleri sonucu ortaya çıkar.

- Genellikle tek taraflıdır.
- Yabancı cisim burunda tıkanıklığa, çıkarılmadığı takdirde ilerleyen süreçte enfeksiyona neden olur.
- Cismin özelliğine göre burun içerisinde ek yaralanmaya neden olabilir. Örneğin, keskin bir cisim burun içinde kesiklere neden olurken piller burun içinde yanığa neden olabilir.

Buruna Yabancı Cisim Kaçması

Belirti Ve Bulgular

- Burunda ağrı
- Burun akıntısı
- Burunda kötü koku
- Şekil bozukluğu ve şişlik
- Burun kanaması
- Gözlerde yaşarma
- Zor ve gürültülü solunum

Buruna Yabancı Cisim Kaçması

İlk Yardım

- Hasta/yaralı sakinleştirilir.
- Solunum sıkıntısı varsa ağızdan sakin nefes alması söylenir.
- Bir sağlık kuruluşuna yönlendirilir.

Buruna Yabancı Cisim Kaçması

Dikkat edilmesi gerekenler

- Yabancı cisme dokunulmamalı ve çıkarılmaya çalışılmamalıdır.
- Cımbız, şiş ve tığ gibi aletler cismin daha ileriye gitmesine yol açabileceğinden bunlar burun içerisine sokulmamalıdır.

Yutulan Yabancı Cisimler

İlk Yardım

- Hasta/yaralıya güven verilerek sakinleştirilir.
- Yutulan cismin ne olduğu öğrenilir.
- Hastanın kusmamasına dikkat edilir.
- Piller, sigara koçanları, kozmetikler, ilaçlar, zehirli bitkiler, zehirli meyveler, keskin nesnelerin yutması durumunda veya kişi; mide ağrısı, ağrılı veya kanlı dışkılamadan şikâyet ediyorsa en yakın sağlık kuruluşuna başvurması sağlanmalıdır.

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI

ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
EĞİTİM VE PROJELER DAİRE BAŞKANLIĞI